

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 75g/2026 și nr. 127g/2026

privind excepțiile de neconstituționalitate a
textului „1500” din articolul 34 alin. (2) și a articolului 47¹ alin. (1) din
Codul contravențional

*(limita maximă a sancțiunii amenzii contravenționale și contravenția de
corupere electorală pasivă [IV])*

CHIȘINĂU

6 iulie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Maria Sorici, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 2 aprilie 2026 și 9 iunie 2026,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 iulie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 47¹ alin. (1) din Codul contravențional, ridicate de dl avocat Marcel Burlacu, în dosarul nr. 5r-2454/2025, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și de dna avocat Alina Palii, în dosarul nr. 5r-475/2025, pendinte la Judecătoria Edineț, sediul central, precum și a articolului XXIX din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte normative, ridicată din oficiu de dna judecător Aurelia Cazacliu, în dosarul nr. 5r-2454/2025, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de dna judecător Aurelia Cazacliu de la Judecătoria Chișinău și de dl Alexandru Toma, judecător la Judecătoria Edineț, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor, Curtea, pe baza pct. 18 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, a decis conexarea acestora într-un singur dosar, căruia i-a atribuit numărul 75g/2026.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiilor principale

1. Dosarul nr. 5r-2454/2025 (sesizarea nr. 75g/2026)

4. Pe rolul Judecătoriei Chișinău se află contestația dlui Grigore Cernobrișov împotriva unui proces-verbal cu privire la contravenție, prin care s-a constatat vinovăția acestuia la comiterea contravenției de corupere electorală pasivă, prevăzută de articolul 47¹ din Codul contravențional,

precum și i-a fost aplicată o amendă în mărime de 750 unități convenționale, adică 37 500 lei.

5. În cadrul examinării cauzei, dl avocat Marcel Burlacu a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 47¹ alin. (1) din Codul contravențional.

6. Prin încheierea din 6 februarie 2026, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate. Prin aceeași încheiere, judecătorul a ridicat, din oficiu, excepția de neconstituționalitate a articolului XXIX din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 privind modificarea unor acte normative, transmițând sesizarea la Curtea Constituțională pentru soluționare.

2. Dosarul nr. 5r-475/2025 (sesizarea nr. 127g/2026)

7. Pe rolul Judecătoriei Edineț se află contestația dlui Igor Magaz împotriva unui proces-verbal cu privire la contravenție, prin care s-a constatat vinovăția acestuia la comiterea contravenției prevăzute de articolul 47¹ din Codul contravențional, aplicându-i-se totodată o amendă în mărime de 750 unități convenționale, adică 37 500 lei.

8. În cadrul examinării cauzei, dna avocat Alina Palii a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 47¹ alin. (1) din Codul contravențional.

9. Printr-o încheiere din 25 mai 2026, Judecătoria Edineț a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială”

Articolul 24 Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

„(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

(2) Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

(3) Pedepsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

Articolul 28 Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Articolul 32 Libertatea opiniei și a exprimării

„(1) Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

(2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

(3) Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.”

11. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 34 Amenda

„[...]”

(2) Amenda se aplică persoanelor fizice de la una **la 1500 de unități convenționale**, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale.

[...]”

Articolul 47¹ Coruperea electorală pasivă

„(1) **Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 500 la 750 de unități convenționale.**

(2) Sub incidența prevederilor alin.(1) din prezentul articol nu cad bunurile indicate la art. 181¹ alin. (3) din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002.

(3) Persoana care a săvârșit fapta prevăzută la alin.(1) este liberată de răspundere contravențională dacă s-a autodenunțat și/sau a contribuit activ la descoperirea ori la contracararea săvârșirii faptei de corupere electorală.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepțiilor de neconstituționalitate

12. Autorii excepțiilor susțin că sancțiunea prevăzută de articolul 47¹ alin. (1) din Codul contravențional este disproporționată în raport cu gravitatea faptei contravenționale. În acest sens, autorii afirmă că amenda stabilită între 500 și 750 de unități convenționale, echivalentă sumei de 25 000 – 37 500 lei, are un quantum excesiv, depășind nivelul unor sancțiuni prevăzute de legea penală pentru anumite infracțiuni, deși contravenția reprezintă, prin definiție, o faptă cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea.

13. De asemenea, autorii excepțiilor susțin că aplicarea unor sancțiuni contravenționale ridicate creează consecințe disproporționate pentru persoanele cu venituri reduse. Autorii afirmă că sancțiunea contestată afectează viața privată și familială și generează o stare de insecuritate juridică și psihologică.

14. În opinia autorilor excepțiilor, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 4, 5, 10, 16, 24, 26, 28 și 32 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor – în prezenta cauză a unor prevederi din Codul contravențional – ține de competența Curții Constituționale.

17. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de avocații părților în proces, precum și, din oficiu, de instanța de judecată. Astfel, Curtea constată că sesizările sunt formulate de subiecții cărora le este recunoscut acest drept în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. Autorii excepțiilor au contestat articolul 47¹ alin. (1) din Codul contravențional și articolul XXIX din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte normative.

19. Cu privire la articolul XXIX din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020, Curtea reține că acesta reprezintă o dispoziție de modificare a unui act normativ. Potrivit normelor de tehnică legislativă, dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. Prin urmare, la exercitarea controlului de constituționalitate, Curtea raportează dispozițiile modificatoare la actul de bază. În această cauză, actul de bază îl constituie articolul 34 alin. (2) din Codul contravențional în partea care stabilește limita maximă a sancțiunii amenzii contravenționale. Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „1500” din articolul 34 alin. (2) și articolul 47¹ alin. (1) din Codul contravențional (a se vedea HCC nr. 13 din 21 mai 2020, § 33; HCC nr. 17 din 23 iunie 2020, § 48).

20. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în cauze care au ca obiect examinarea unor contestații împotriva unor procese-verbale cu privire la contravenția prevăzută de articolul 47¹ alin. (1) din Codul contravențional. În aceste condiții, Curtea admite că prevederile articolului 47¹ alin. (1) din Codul contravențional sunt aplicabile în cauzele aflate pe rolul instanței de judecată.

21. Cu privire la textul „1500” din articolul 34 alin. (2) din Codul contravențional, Curtea observă că acesta stabilește limita maximă generală a amenzii contravenționale aplicabile persoanelor fizice. Deși cauza în care a fost ridicată excepția vizează contestarea sancțiunii prevăzute de articolul 47¹ alin. (1) din Codul contravențional, instanța de judecată care a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate susține că majorarea plafonului maxim al amenzii contravenționale de la 500 la 1500 de unități convenționale (art. 34 alin. (2) din Codul contravențional) operată prin articolul XXIX din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 a permis stabilirea, inclusiv prin articolul 47¹ alin. (1) din Cod, a unor sancțiuni care, în opinia sa, nu ar corespunde gradului de pericol social redus al contravențiilor prevăzute de articolul 10 din același Cod. Astfel, Curtea admite că la soluționarea cauzei ar putea să fie aplicate dispozițiile articolului 47¹ alin. (1) din Codul contravențional coroborate cu prevederile articolului 34 alin. (2) din același Cod.

22. Prevederile articolului 47¹ alin. (1) din Codul contravențional au făcut anterior obiectul controlului de constituționalitate în Decizia nr. 1 din 21 ianuarie 2025 și Decizia nr. 22 din 13 februarie 2025. De principiu, această situație nu reprezintă un impediment pentru un nou control de constituționalitate al prevederilor contestate dacă sunt avansate alte critici de neconstituționalitate. În astfel de cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizările conțin argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (a se vedea DCC nr. 37 din 5 martie 2026, § 20). Totodată, articolul 34 alin. (2) din Codul contravențional în partea care stabilește limita maximă a sancțiunii amenzii contravenționale nu a făcut anterior obiect de examinare sub aspectul constituționalității.

23. Autorii excepțiilor de neconstituționalitate susțin că prevederile contestate încalcă articolele 1 alin. (3) (*statul de drept*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 5 (*democrația și pluralismul politic*), 10 (*unitatea poporului și dreptul la identitate*), 16 (*egalitatea*), 24 (*dreptul la viață și la integritate fizică și psihică*), 26 (*dreptul la apărare*), 28 (*viața intimă, familială și privată*) și 32 (*libertatea opiniei și a exprimării*) din Constituție.

24. Curtea reiterează că articolele 1 alin. (3), 4 și 5 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul excepției de neconstituționalitate trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unei ingerințe în drepturile garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 57 din 2 aprilie 2026, § 18; DCC nr. 150 din 2 octombrie 2025, § 23).

25. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că articolul 16 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare (a se vedea DCC nr. 113 din 26 septembrie 2023, § 18). Principiul nediscriminării nu constituie o problemă

de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 64 din 9 aprilie 2026, § 24).

26. Cu privire la incidența articolelor 10, 24, 26, 28 și 32 din Constituție, autorii excepțiilor susțin că sancțiunea prevăzută de articolul 47¹ alin. (1) din Codul contravențional are un caracter disproporționat. Aceștia afirmă că mărimea amenzii afectează situația materială a persoanei sancționate și a familiei sale, îi creează o stare de incertitudine și îi influențează exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale garantate de Constituție.

27. Curtea observă că argumentele autorilor excepțiilor referitoare la caracterul pretins disproporționat al sancțiunii prevăzute de articolul 47¹ alin. (1) din Codul contravențional sunt similare celor examinate anterior de Curte în Decizia nr. 1 din 21 ianuarie 2025 și Decizia nr. 22 din 13 februarie 2025. Autorii acelor sesizări au susținut că amenda prevăzută de norma contestată este excesivă și afectează în mod nejustificat dreptul de proprietate al persoanei.

28. În acest context, Curtea a reținut că aplicarea unei amenzi constituie o ingerință în exercițiul dreptului de proprietate al persoanei sancționate, deoarece o privează de o parte din patrimoniul său. Totuși, o asemenea ingerință poate fi justificată atunci când urmărește un scop legitim și respectă exigențele principiului proporționalității (a se vedea DCC nr. 1 din 21 ianuarie 2025, § 316).

29. Curtea a subliniat că stabilirea faptelor ilicite, a sancțiunilor aplicabile și a limitelor acestora ține de competența Parlamentului potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție și se înscrie în marja sa de apreciere în materie de politică legislativă. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că această competență vizează, prin extensie, și reglementarea contravențiilor și a sancțiunilor contravenționale. Totuși, această marjă discreționară a legislatorului nu trebuie să afecteze principiul proporționalității sancțiunii aplicate prin raportare la fapta contravențională și la circumstanțele cazului. Parlamentul trebuie să estimeze, *in abstracto*, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional sau gradul de pericol social al faptelor respective, care sunt limitele de pedeapsă potrivite (a se vedea DCC nr.124 din 25 noiembrie 2019, § 22, și HCC nr. 10 din 10 mai 2016, §§ 46-49).

30. De asemenea, Curtea a reținut că cadrul normativ este completat de reguli privind individualizarea sancțiunii, de circumstanțe atenuante și agravante, precum și de mecanisme care permit aplicarea unei sancțiuni mai blânde în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei (a se vedea DCC nr. 1 din 21 ianuarie 2025, § 320).

31. În același sens, Curtea a constatat că existența unor garanții legale care permit individualizarea sancțiunii în fiecare caz particular reprezintă un element relevant la aprecierea proporționalității măsurii contestate. Prin urmare, instituirea unor sancțiuni cu caracter disuasiv nu este, prin ea însăși, contrară drepturilor fundamentale garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 1 din 21 ianuarie 2025, § 323).

32. Întrucât nu au intervenit elemente noi de natură să conducă la reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, sesizările nr. 75g/2026 și nr. 127g/2026 fiind identice cu sesizarea examinată anterior de Curte în

Decizia nr. 1 din 21 ianuarie 2025 din perspectiva obiectului lor și a criticilor de neconstituționalitate, atât soluția, cât și considerentele acestei decizii rămân valabile și în prezenta cauză.

33. În același timp, Curtea observă că autorii excepțiilor de neconstituționalitate susțin și că procesul-verbal cu privire la contravenție ar fi fost întocmit cu încălcarea cerințelor legale privind descrierea faptei, administrarea probelor și mențiunile obligatorii. Cu privire la aceste aspecte, Curtea menționează că, sub aparența unor critici de neconstituționalitate, autorii excepțiilor își exprimă, de fapt, dezacordul cu faptul că agentul constatatator l-a sancționat contravențional pentru fapta de corupere electorală pasivă. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată care pot verifica caracterul legal al acțiunilor agenților constatatatori (a se vedea DCC nr. 191 din 21 decembrie 2023, § 18).

34. Referitor la critica potrivit căreia neconcordanța dintre plafonul maxim al amenzii contravenționale prevăzut de articolul 34 alin. (2) din Codul contravențional și reglementările privind amenda penală prevăzute de articolul 64 alin. (3) din Codul penal ar fi de natură să contravină ierarhiei gradului de pericol social al contravenției, așa cum rezultă din articolul 10 din Codul contravențional, Curtea reiterează că Constituția nu prevede o obligație a Parlamentului de a institui o delimitare rigidă sau o corespondență expresă între limitele sancțiunilor contravenționale și cele ale sancțiunilor penale. Stabilirea acestor limite și configurarea raportului dintre diferitele forme de răspundere juridică reprezintă o opțiune de politică legislativă asumată pe baza unei prevederi dintr-o lege organică, care se încadrează în marja de apreciere a Parlamentului. Anume Parlamentul deține competența constituțională de a asigura unitatea reglementărilor legislative (articolul 66 lit. c) din Constituție). Curtea Constituțională nu este îndrituită să stabilească dacă, la configurarea limitelor sancțiunilor contravenționale, Parlamentul a optat pentru soluția legislativă cea mai adecvată, cea mai coerentă ori cea mai oportună din perspectiva sistemului general al răspunderii juridice. În schimb, în acest domeniu, Curtea este competentă să verifice dacă sancțiunile contravenționale stabilite de Parlament sunt proporționale din perspectiva unui drept fundamental garantat de Constituție (a se vedea HCC nr. 18 din 30 iunie 2020, § 108). În această cauză, autorii nu au argumentat în ce mod dispozițiile criticate aduc atingere unui drept fundamental garantat de Constituție. Or, simpla nemulțumire față de cuantumul maxim al sancțiunii sau față de opțiunea legislatorului de a agrava regimul sancționator nu este suficientă pentru a pune în discuție constituționalitatea textului criticat.

35. Prin urmare, pe baza celor menționate, Curtea constată că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 27 alin. (2), (3) lit. b) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a textului „1500” din articolul 34 alin. (2) și a articolului 47¹ alin. (1) din Codul contravențional, ridicate de dl avocat Marcel Burlacu, în dosarul nr. 5r-2454/2025, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, de dna avocat Alina Palii, în dosarul nr. 5r-475/2025, pendinte la Judecătoria Edineț, sediul central, precum și din oficiu de dna judecător Aurelia Cazacliu, în dosarul nr. 5r-2454/2025, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 6 iulie 2026
DCC nr. 113
Dosarul nr. 75g/2026*